

طاشينك
اشيج يوتي غزته
صاحبنا: هارند ماورايك: ازميز

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԻ.	ՂԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 ԴՐ.
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՌ	80	40 ԴՐ.	
ՍՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 ԴՐ.	

Նամակներ պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆԿ»-ի,
Խմբագրության
Rédaction du Journal Arménien
«TACHINK» — Smyrne
Զի հրատարակում ձեռագիրները չեն վերադարձուր

10 ՓԱՐԱ

ԻՆՉ ԿԸ ՊԱԿՍԻ ԶԵԶՈՔՆԵՐՈՒՆ

Ընդունինք նախ, տարրերիով ծայրայեղ ու մոլորկին յուսմաններէն որոնք «ինձացած» կը հաւատան զայն, թէ՛ այս ազգը ցաւագոյններու և մոլորաններու ազգ մը չէ ամբողջովին: Գիտակցաբար կամ կուրաբար ազգութեանցներու, ազգութեանցներու, ցնորակոծ կրողներու (songe creux) նախընտրելի արհամարհական բաներով խեղճութեան կամ հայկական բառ մը գործածելու համար՝ յիշատակներու ազգ մը չէ բոլորովին: Գոհնիկ փառասերներու և վարձող պատմապաշտներու, նեղփորտ ամբողջականներու և տխմար ու մոլորկան հետեւորդներու, արքանականներու (seide) ազգ մը չէ:

Բացի անոնցմէ որոնք հայ մամուլին և հանրային կեանքին մէջ ճանաչուած են հրապարակաւ իբրեւ խմաստուն ազգասէրներ, ամէն հայ տոհմ ունի իր ապրած նեղ չըմանակին մէջ տեսնելու մեծ թիւ մը «ազգասէր» ազգայններու, «մտաւորական» թէ «ուսման» Երբ խոսիս իրենց հետ ազգին վիճակին վրայ—ուրիշ ինչ կրնանք ընել այս կրանիկ օրերուն:— կը հիանա տեսնելով իրենց խելքը, ողջմտութիւնը, իրենց ազգասիրական զգացումները: Կը ծագեն, յագուած չիտերով, հակազդային շարժումն և անոր պարագլուխները: Կ'աւաղեն, սրտաբախ հատաչափք, անուր չարքը որ կ'ըլլուի խեղճ ազգին: Կը քննադատեն, անաչառ պաշտօնաւորներու, սխալները զոր կը գործենք, թիւրութիւնները զոր ունենք ազգովին: Կը պարզեն, պերճաստութեամբ, գեղեցիկ ծրագիրներ զարմանումի, ծրագիրներ վերաշինութեան, ծրագիրներ վերականգնելու: Ամենքն ալ կը տատապին ազգին ցաւերովը, և անկեղծ փափաքներ ունին ազգին ծառայելու, անոր յաջողութիւնը իր արականութեան իրենց հայրենասիրական եռանդն ու իրենց բարոյական ու նիւթական կարողութիւնները:

Հեղինակներն չեն որ կ'ընեն: Ազգը կը վստայ այս տեսակ մարդերով: Թող անձնիւր ոք իր չարքը նայի ու պիտի համոզուի ասոր, եթէ արդէն չի գտնուի: Ազգին վերականգնումը համար, ողջմտութիւն, տաղանդ, խելք չէ որ կը պակսի: «Շնորհքով» մարդերու, ողջ մտածող և առողջ զգացող մարդերու լեզուն ունինք մենք: «Անշնորհք»ներն են փոքրամասնութիւնը:

Արդ, ողորակ չէ խորհիլ թէ բարոյական և մտաւորական վարիչ ուժերու առանկ պահանջ, ասանկ լիախոր պաշար ունեցող ազգ մը, որուն հասարակ ժողովուրդն ալ կը ներկայացնէ իր անձամասնութեան մէջ զեռ չի խոտուած (entamé), չապականած զանգուած մը որ բարեբար ողիկ մը, յարուցանող շունչի մը թափանցութեանը պէտք ունի փոխուելու համար գործուն ու բարի գործութեան մը, կարող չըլլալ ինքզինքը պէտք եղածին պէս պաշտպանելու այն օտարամտութեամբ, վրդապանութեամբ (morbifique) տարրերուն զէ՛մ որոնք իր յորինուածութեան մէջ սպրդած, կ'ալլասերեն ու կը թունաւորեն զայն տո սակաւ սակաւ, իրենց գոյութիւնը ապահովելով ի զին աւոր աստիճանաւ որ հիւժման:

Բայց բոլոր այս «չնորհքով» Հայերը, խօսքով և անկեղծ զգացումով ալ այս ազգասէրները, մէկ թերութիւն մը ունին, բարձր: Բայց զլիաւոր, հիմնական: Մէկ մեղք մը, բայց մասնաւոր, եթէ ոչ իրենց, գէթ ազգին համար, որ այդ մեղք

քին պատճառաւ, չի կրնար օգտուիլ իրենց չարք յատկութիւններէն:

Այդ սթանդիկ ազգասէրները չեն յաւերակեցողութեան sket մարդիկ: Ու այժմ մեզի յարի կամեցողութեան sket մարդեր պէտք են (des hommes de bonne volonté): Տասը հատ այսպիսի մարդերու հետ սիրով կը փոխանակենք ամբողջ բանակը վերեւ անարկուն ազգասէրներուն: Որովհետեւ երբ խօսքն ու զգացումն գործի անցնելու վայրկեանը գայ, — և այդ վայրկեանը միշտ կուգայ մեր այսօրուան կեանքին մէջ, միշտ կայ այդ վայրկեանը, միշտ ներկայ է հոն, և նրաւայակուն ներկայ, եթէ կարելի է ըսել — երբ խօսքն ու զգացումն գործի անցնելու վայրկեանը կուգայ, կ'ըսեմ, որքան ևս նշ գտիր մեր ազգասէրները:

Ինչո՞ւ: Ի՞նչ պակսեցաւ, ի՞նչ կը պակսի իրենց:

Բան մը որուն այս վճռական պահուն ահազին կարելի կայ, անհուն պահանջք, և ասիկա՝

Զոհողութեան ողիկն է:

Բուն ցաւը, խորունկ, արմատական չարքը՝ չգոյութիւնն է մեր մէջ այս ուղիքով: Եւ ասիկէ կը սերին, կ'ածանցին այժմու մեր բոլոր չարքները, որոնք երբեք չ'ապրանք իրենց անձնական: . . .

Հի՛ն հին յատունն է ասիկա: Կենսական վեհանքն ասիկա չի գտնուի ինչ հիւանդազգին պակաս մը, ի՞նչ եղիկէ պաշտօնութեան մը, արտադրողութեան ու ծառայման (expansion) ուժի ի՞նչ աստատման նուազում մը կայ հայկական հողին խորերը, արդիւնք՝ արիւնքաբաժ տատապանքի երկար զարկութեամբ, — որ կը կաշկանդէ, կ'ամբարձնէ մեր լաւագոյն յատկութիւնները, որ կը ջլատէ մեր ամենէն գեղեցիկ կամայնութիւնները, որ կը թնամէ մեր բոլոր թոփնները:

Եւ թիւններն կ'ծկուած է, պղտկեցած, ամփոփուած ինքն իր մէջ, ծալուած ինքն իր վրայ, սեղմ, փակ, կարկամ, կծիկ, ճգնաժամ, . . . Եւ քիչ անդիմադրելի ուժ մը, եւսովիւրեմնայից ուժ մը կայ հոն որ անդադար գէլի ներս, գէլի խորը կը քաշէ մեր պահ մը յառնող բոլոր աշխարհական ճգնաժամները, որ իրենց տեղը կը նստեցնէ պահ մը կանգնող մեր խելքի տեսիլը գործունեութեան, որ գլուխուն զարնելով կը սքեցնէ մեր բոլոր վեհագի խոյանքները, երբ յոգնեցող ճիգ մը կայ կատարելիք, երբ զփութութիւն մը կայ նուաճելիք, երբ խոչընդոտ մը կայ ընդ որ պէտք է անդադարելի ի մի բան: Երբ պէտք է զոհողութիւն մը ընել, նիւթական ու բարոյական:

Տարւ, իր անձին, իր հողին, իր աւելանքին, իր աշխատութեան, իր հանգիստին, իր ժամանակին, իր զրամէն ճաշի ֆիզիկական հիւանդազգին անկարողութիւն մը կը գայարէ Հայը:

Մեր մտաւորականները, երբ խելքը ինքզինքնին ցոյց տալու, հրապարակային խօսքով, գրքով ու գործքով ասպարէզ իշխալու վրայ է, կը գեղեցին, կը վարանին, — և ի վերջոյ կը հրաժարին: Հաւանական յարձակումներուն հետեւեալը կ'ընկերակցեն զերենք: Իրենց սուսող նախադրութեան, զրոյարտութեան և սպառնալիքներուն նախապատկերները կը ստեղծեն իրենց երակներուն մէջ՝ ազգասէր տրիւնին որ սկսեմ է քիչ մը ետիկալ: Իրենց մտադրած արարքներուն բոլոր կարելի և անկարելի հետեւութիւնները մտահաշուելով անձկագին իրենց գեղեցիկ առաջադրութիւնները, որոնցմով պահ մը սպառնալիքներ են, կը կախին զարձակ իրենց հողին պատերէն, անողորմ զին

նարդներու (panoplies) պէս, պատերազմիկներ՝ կուռելէ առաջ պարտուած, արշաւողներ զեռ չի մեկնած՝ վերադարձած արդէն իրենց ևսահաճ հանգստեան խորունկ բազմոցներուն: . . . Ահարկու «ինչո՞ւ» պէտք»ը իր ուսերը կը թօթուէ:

Մեր ունեւորները, որոնք այնքան գեղեցիկ ըզգացումներ ու օգտակար գաղափարներ ունին, որոնք կը տեսնան չարքը ու զարման ալ կը խորհին, զոհն են իրենք ալ զոհողութեան ողիկն միեւնոյն չարաւորութեան: Իրենց զգացումներն ու գաղափարները, — որոնք քուլը ալ են, — գոնէ չափով մը գործի վերածելու նիւթական միջոց ունին: Բայց ի գործ չ'են դնել զայն, չ'են կրնար դնել զայն, միեւնոյն պատճառով որով միւսները գործի են քաղաքացիական արկութեան:

Եւ ըսել է թէ առանց այդ ողիկն, ազգի մը ճգնաժամային բողբոջներուն, ոչինչ կը չ'են իրկարար, ոչինչ կ'ստեղծուի բարեբար ու տեսական: Ի՞նչ մէկ կորուստ կը զարմանուի, ո՞չ մէկ թշնամի կը յաղթանարուի:

Ու ճգնաժամային է պահը զոր կ'աղբիւրն:

Այն-Շամօնի իր բնորոշներուն խօսած ճառին մէջ՝ ֆրանսայի նախարարապետը կ'ըսէ տեղ մը.

«Զոհողութիւններ պէտք է ընել՝ այս երկրին բնակչութեան համար իր անկասկածելի պահանջները և իր բարոյական արժանապատուութիւնը զոր մենք օտարներու բարձր կը տեսնենք միշտ, հապա՛սը՛չափ անհուճօրէն աւելի՛ ծխած, ու գետաւոր, կազմաւորուած այս ազգը՝ պահպանելու համար իր ինքնութիւնը և իր բարոյական արժանապատուութիւնը: Եւ որոնք պիտի ընեն այդ զոհողութիւնները, եթէ ոչ իր ազգասէր գաւաղները, եթէ ոչ զոհն, մտաւորական, և զոհն, ունեւոր:

(Ազգ) Մ. Ս. ԿԻՐԻՔԵԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հ. Բ. Բ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Տրապիզոնի մէջ կազմուած է Հ. Բ. Բ. Մ. մասնաճիւղ մը նախաձեռնութեամբ Առաջնորդական Տեղապահ Պալատեան Վարդապետին: Անդամակցած են տասնական ոսկի մուտքով Տիար Կալաճակ Արապեան, Խաչիկ Այալեան և Յակոբ Մարահեան և եղբարք: Եւ ոսկի մուտքով Տիար Օնիկ Մախոխեան:

Երեսուցէ միջ ևս կազմուած է մասնաճիւղ մը: Տնօրէն ժողովոյ անդամ Նըշանակած են Գեորգ Տրապիզոն, Պալատեան, Տօք. Վահան Փապազ: Առաջնորդ, Տիարք՝ Կարապետ Գրիգորեան: Փ.Ա.տեսնալի, Արամ Խաչատուրեան: Առաջնորդ, Խաչատուր Գաղափարեան: Գանձապետ և Մահակ Վ. Սարգիսեան: Կազմուած Մեթոքեան Անդամք:

Գահիրէի Միութեան ժողովը նկատուով որ Քէլիկեան Որբանոցի շնորհիւնը զեռ ժամանակի կ'իլաօթուի, որոյցած է (6) որը պատասխանելի կ'ըլլայ: Որբ. Գանձաճառ ժողովին տնօրէնութեան տակ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ «ԹՈՆՏ»
«Ազգ» շաբաթաթերթին վերջին քիւլին մէջ կը կարդանք հետեւեալ տողերը Հա-

շանեանի որբերուն ի նկատ թաղուած հանգստեան տեղանքները:

Եղեռնազանգ ամբոխախարութեան ձեռքով Իզմիրի վերջին զէպքին մէջ նահատակ ինկոզ Պօղոս Հալաճեանի այրիին և որբերուն համար «Ա.Զ.Գ.»-ի մէջ կը բանաճ հանգստեան տեղանք մը:

Բաւական չէ միայն խօսքով ցաւ կամ ցասում յայտնել, պէտք է գործնական նապէս արտայայտել զանոնք, անտիրութեան մատուցող այրիին և որբերուն օգնութեան հասնելով:

Ուրախ ենք տեսնելով որ Իզմիրի մեր «Դաշինք» օրաթերթը զովիկ գաղափար ունեցած է անոնց ի նպատակ հանգստեան տեղանք մը բանալու:

Այս սխալներուն մէջ ևս կը բանաճ պղծօրէնական հանգստեան տեղանք մը և կ'ընենք մեր ընկերներուն, համակիրներուն բարեկամներուն և բոլոր անկեղծօրէն այս նահատակներուն համար ցաւողներուն որ փութան իրենց նուէրները զրկել սփոփելու աշխիւն և որբերուն անհուն զրկանքն ու վիշտը:

Այս առթիւ կը նուիրէ «Ազգ» Եւ տղար

«ԳԱՇԻՆԿ»-Ի ՆՈՒՅԻՐ

Ազգաստորայի գրասէր բարեկամ մը վեցամսեայ «Դաշինք» կը նուիրէ Տիգրանակերտի, Երզնկայի, Երզրուսի և Արապկիւրի Ազգային վարժարաններուն, չնորհաւարութեամբ կ'արձանագրենք այս նուիրանքը:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հրատարակուած են «Կրթական վեհաժողովին» Յովնանէս Խ. Նաղարեանի կողմէ յօրինուած՝ «Զարգարեան եղբարց հրատարակութեան 23րդ թիւ Ազատ Մատենադարան, գին 4 դր.»:

«Երջանկութեան երկերը» բարոյական տոսմ մը չորս արարուածով, Յովն. Խ. Նաղարեանէ, Գին 3 դր.:

«Պերկեր» իր կեանքը և իր գործը, Թարգ. Վ. Գալաքեանէ, գին 3 դր.:

ԺԱՄԱՆԱԿԻ
Երաժշտապետ Տիար Սարգիս Թաղուեան որ կ'ապրակայի Իզմիրէն 1-2 շաբաթ ի վեր, վերադարձած է քաղաքս:

ՎԵՂԱՐԱՒՈՐԸ

(ՊՕՏԿԵՐ)
(Շաբ. 333 քիւլին)

Անազին աղմուկ հանց այս զէպքը գեղեցին մէջ, Զարաթուստեաններն ու բամբակեանքները լայն ասպարէզ գտան զարձակ իրենց առջև: Կարգ մը անարգ արարածներ կատարութեան աչքին սուրբ իբրեւ ռեքլամներու պաշտպան և իբրեւ զողոնախաբոյց ներկայացնելու չափ յառաջ գաղնի: Եւ օրին մէկը դատարան հրաւիրուեցաւ ան:

Անազին բազմութիւն խոտուած էր դատարանին ընդարձակ սրահին մէջ աղբոր: Ամենքն ալ իր ոչխարները, գորս այնքան գուրգուրանքով կարածէր: Անոնք եկիւր էին ազատելու վարդապետը եթէ հարկ լլլար իրենց կեանքին գինովը:

Իւրաքանչիւր հարցումներուն, զորս դատարարը կ'ուզէր իր պաշտպան հովիւն ժողովուրդը ինքն էր որ միաձայն կը պատասխանէր:

— Ա՛ւտ է. . . ս՛ւտ, անոնք է ան. . . ան մեզ կերակրեց երբ անթիւ էինք, մե-

զի ջուր տուաւ՝ երբ ծարաւ էինք, մեզ մխիթարեց՝ երբ սգաւոր էինք ու վըշտացեալ։ Անմեղ է ան... անմեղ է ան...

Նա պէտք չունեցաւ արդէն ինքզինքը պաշտպանելու։ Իր պատկանելի գեղեցիկ դէմքը ուր անմեղութեան հանդարտութիւնը այնքան պայծառօրէն կը ճառագայթէր, իր աղետալան կեցութեամբ, և միւս կողմէն ժողովուրդին միաբերան ու միաձայն վկայութիւնը պէտք եղածէն աւելի պերճախօսութեամբ կը հաստատէին իր սրբութիւնը։ Իսկոյն անպարտ արձակութեամբ, և ժողովուրդը զայն գրկած, յաղթական կեցեցէնքով ու ցնծութեամբ ազադակներով տարաւ մինչև իր բնակարանը։

Եւ սակայն ճշմարտութեան այդ վառաւոր յաղթանակէն ետքը՝ երբ առանձին մնաց ան իր սենեակին մէջ, զնայ ծնրադրել իր անցեալին այն մեծ պատկերին առջև, որ իր մահճակալին ճակատը կը զարդարէր, և զլուրը առնելով իր երկու ձեռքերուն մէջ, «Աստուած իմ, միմեջեք արցունքներով, ուժ տուր ինձ տանելու այս երկաթէ խաչը»։

Եւ նա երկար առին իր Տիրօջը պէտ հրեշտակային համբերութեամբ և զերմարդկային արիւթեամբ վերցուց այդ երկաթէ խաչը, մարդոց ապերախութեան, վատութեան, չարութեան խաչը, և գնաց միշտ գետնը։

Մտաւ շատ գիւղեր, շատ քաղաքներ և ուր որ մտաւ, իրեն հետ մտան նաև Լոյսն ու Յառաջդիմութիւնը, երջանութիւնն ու ինքնագոյութիւնը։ Դըպրոցներ բացաւ, ընթերցարաններ հիմնեց, բարեգործական ընկերութիւններ կազմակերպեց, խնամակերպութեամբ, անկարծիւ հոգեւոր ազդեցութեամբ մարմիններ ստեղծեց։ Սիրեց, սիրուեցաւ ամեն տեղ՝ ուր որ գնաց։ Ամեն տեղ՝ ուր որ գործեց։

Ամեն տեղ հանդիպեցաւ սակայն սև երես վատերու և ցած ու գծուծ հոգիներու։ Իր բարոյական կորուրդ երբէք չի թուցաւ, բայց փիղիքական ուժերը սպառնեցան կատարելագոյն։ Զգաց մահ ունեւ մօտաւոր զարկաւոր, և ուղից հայրենի հողին վրայ իր հորնական տանը մէջ մտնել։ Սրտի անհուն ցաւով մը թողուց այն տեղերն ու աշխարհները, որոց նախախնամութիւնն էր եղեր։ Անցաւ անգամ մըն ալ բոլոր այն գիւղերէն ու քաղաքներէն, ուր լոյս ու կեանք էր սփռուր։ Տեսաւ որ օրը օրին կը բարձրաւանդէին, կը ծնէին ու կը ծաղկէին։ Խոսպան երկրի վրայ սերմ չէր ցաներ, և անհատ ուրախութեամբ խայտառ իր հողին։

— Փառք քեզ, Աստուած, լուսաւ խորունկ երախտադիտութեան շնորհով մը, հունձը շատ առատ ըրիր մէկ մշակի համար։

Երբ հասաւ հոն, ուր առաջին անգամ իր գործունէութեան առաջնորդն էր ընտրել, ա՛լ մնաց, կուրծքին ցաւը սաստկացեր և տկարութիւնը հակառակ յառաջդիմելու էր։ Բժշկանք թէ՛ անկարող պիտի ըլլար չարունակելու իր ճամբորդութիւնը, և ինչպէս անկողին, հոն այն սենեակին մէջ ուր երազեր, խորհրդեր, գործունէութեան իր առաջին ծրագիրները

պատրաստել էր մեծ խեղճներ իրակա նաշնելու համար...

Ժողովուրդը՝ զոր այնքան սիրել էր, և որուն սիրոյն համար կը տուէր իր խնամակցին կեանքը, սենեակին զրան առջև խռնուած, սրտմաշուք անձկութեամբ և դառն արցունքներով կը հսկէր իր պաշտելի հօլիւին վերջին վայրկեաններուն վրայ։ Եթէ ընկնէ խիստ պատուէրները չըլլային, արդէն հոն, անկողնոյն շուրջը պիտի խախտէին ամենքն ալ, զրկելու համար յաշտելի ոտքերն անոր՝ որ զիրենք կերակրել էր՝ երբ անօթի էին, ջուր էր տուել՝ երբ ծարաւ էին, միտիւթներ՝ երբ սղաւոր էին ու վշտացեալ։ Վերջապէս հնչեց սև ժամը... Վեղաբաւոր կը մարտնչէր մահուան հետ։

— Դեռ շատ գործեր ունիւմ կատարելիք, կրտսեր, թող՝ զիս, զիս շատ աշխարհներ ունիւմ այցելելիք, շատ արցունքներ ունիւմ չորցնելիք...

— Չէ՛, կը պատասխանէր զմեկն մահը, և երբ զերկու...

Եւ միտակ անոր չկրցաւ յաղթել ինքը մարմնացեալ զաղաւթար, ինքը անյաղթ, Դուրսը՝ սենեակին զրանն առջև իրարանցումը կը մեծնար...

— Թողէ՛ք, կը գոչէր կին մը, թողէ՛ք վերջին անգամ տեսնու զինքը։

Ուժգին մղուսի մը տակ գուռը տեղի տուաւ ու կոնակի վրայ բացուեցաւ և մահամերձին մարելու մօտ աչքերը տեսան այն մեղաւորը, որը փրկել էր և սրբաբացումը։

— Հայր, կը գոչէր խեղճ կինը սոսկալի յուսահատութեամբ զրուր զարնելով մահճակալին երկաթներուն, թող ի՞նչ մեղք ունի տեղը, ես... անօգուտ կին մը զոր ցեխերուն մէջէն քաշեցիր հանցելը...

— Հայր՝ կը միմեջէր տարիքն առած մարդ մը մօտակայով անկողնին, որը Վեղարաւ էր իսկոյն ծանցեալ, սա այն ոճաւորըն էր, որը փրկել էր անպատուութիւնէ ու մահուանէ... Հայր թող իմ մեղքի քու տեղը, տե՛ն Հաւատքի, Յոյսի ու Սիրոյ կեանքը՝ որը ինձի վերադարձուցիր, զաւակներս երբեք ի՛նչ են։

— Հայր, կըսէր ուրիշ մը արցունքներով թրջելով անոր պարծծ ձեռքերը, անօթութիւնէ, անպատուութիւնէ, անկումէ փրկեցիր զիս, օրհնաւ ըլլաւ օրհնաւ ըլլաւ։

Եւ ամենքը միտերան արցունքներու և հեծկտանքներու մէջէն կը կրկնէին։

— Օրհնաւ ըլլաւ, օրհնաւ ըլլաւ...

Եւ ինքը իր օրհնասկանի տաղանքներուն մէջէն կը ժպտեր ամենուն գոհ ու երջանիկ ժպտով մը։ «Աստուած իմ, եղաւ իր վերջին խօսքը, օրհնաւ ըլլաւ, ալ հիմա չեմ ցաւիր, բաւական ապրել եմ...»

Իր զագաղը սրակներով ծածկուած էր։ Պատկեր գրեթէ էին և անոնք որ զինքը հալածել, չարքեր լուրսեր ու մատներ էին...

Բարեկրօն սնունդ թող օրհնութեամբ յիշատակուի։

ՄԱՌԻ ՊԵՅԼԻՆԵԱՆ

«ԴԱՇԻՆԻՔ»-ի ՆԻՒՎՈՐՈՒՄԻՆ ԳՈՐԾԻՆԵՐԸ Ե՛րբ ՄԻԼԻՏԻՆ Գաղութեան՝ որուն կրնան զիմեք բաժանորդագրուի փափաքողք, ինչպէս նաև վճարել իրենց բաժանորդագրութեանը։

ամուսնութեան սրբութիւնը կը խորհրդանշէ, որչափ ալ արհամարհոտ վերաբերուի մը ունենա՞ք ընկերութեան անհեղ սուրբ արտայայտութիւններուն հանդէպ, երբէք չենք կրնար խեղդել մեր սիրտը։ Մարդիկ մեծապէս կը զուարճանան ամեն տեսակ լոկալ խօսքեր նետելով պարտաւորութեան, ընկերութեան և ընտանիքին դէմ։ Բայց երբ առանձին դէմ առ դէմ գտնուինք մեր խելովն հետ, կը տեսնենք որ մոլութեան այս ամէն սնապարծութիւնները, սիրոյ այս բոլոր շրջապատները, առաքինութեան այս բոլոր քայլաքայլները՝ սրտի կուտութիւնն արտաբերած գեղեցիկ զգացում մը չեն արժէք։

Կատարել ինքզինքը զինքնապիկ կըզգար տուն մտնել տուա՞յ, բայց ինքը կէս ճամբէն կա զարձակեցնէ չէր։ Բանալին մեղմիւ փականքին մէջ զրաւ՝ ինքզինքն չի

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐԲԱՆԻ ԼՐՏԵՍ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒՄԻՆ ԳՈՐԾԻՆԵՐԸ — Հէլմ Գերմանացի սպան որ վերջերս Փոթիմուտի մէջ ձերբակալուած էր լրտեսութեան յանցանքով, զարձակուած էր Բուրժուի փառաքանը յայտարարեց որ ըրածը լուրջ յանցանք մըն էր, բայց այս գործին մէջ պէտք չէր վերագրել սպային թէ այդ յատակազնէր ըրած է զայնս տպու համար տէրութեան մը որուն հետ Անգղիան շատ բարեկամական յարաբերութիւններ կը պահէ։ Փոթիմուտէն և Բուրժուի կին մը վկայեց թէ սպան իրեն ցոյց տուած էր յուշատետք մը, որ կը պարունակէր յատակազնէր և Փոթիմուտի մօտի սրտերագրական նաւամատոյցին և ամբողջիւններուն քարտէզը և իրեն պատուիրած էր զաղտնի պահել։ Գործը յաջող չարթուան յետաձգուեցաւ։

ԵՒԻՊՏԱՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆԱՆԵՐԸ — 15 ազգայնականներ վերջերս փարիզ մեկնած են, ուր Բոնիքի մը ներկայ պիտի ըլլան։ Սըր Էտուարտ Կրէի հետադիւր մը զրկեցին ինչեցեկով Անգլիայէն Կատալաութեան և Կիլիկիոյ պարպելու խօստանքները և ընդգրկեցին զբաւառ մը շարունակութեանը դէմ։

ՄԱՂՈՒ ՊԵՏԻՆ ԲԱՐՁՈՒՄԸ ՍՊԱՆԻԱՅԻՆ — Դատարաններու բացման առթիւ իր ճառին մէջ արդարութեան նախարարը խնայեց թէ՛ կատալաութեան ծրագիրներուն մէջ տեղ պիտի բռնէ մահուան պատիժը լարձուր։

ԱՂԵՏԻՔԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒՄԸ — 200 հազարգործներ թաղուած են և հաւանաբար մեծած Տիւրքիոյ հանքերուն մէջ, (Միացեալ հասնա՞յ) մինչև ցարդ մէկ զի ալ միայն հանած են հանքերէն։

ԶԻՆՈՒՈՐՈՒՄԻՆ ՕԴՊՊԱՐԻՍԻՆ — Խառանական նոր օդաւարելի մը իր առաջին ճամբան ըրած է Պրաչիանոյի վրայ, հաւանալ սաստիկ հովուէն զիւրութեամբ շարժուած է և 20 վայրկեանէն կաշարանք վերադարձած է։ Կանխաձայն աշան պատճառաւ դէպի Վենետիկ ուղևորութիւն մը ընել կը յետաձգեն։ Օդաւարելը պիտի պարպուի և երկաթուղով պիտի զբոհուի Կոմարալու ուր զարձակալ պիտի լեցնեն։

ԿՐԻՏԻԻ ՄԵՋ զործադիր մասնախմբի վերակազմութեան գործը աւարտած է, Տօթի՝ Մարիա՝ Պր. Վէրիլըզուի կուսակիցը՝ այս վերջինին տեղը զբաւած է, գործադիր մասնախմբի միւս երկու անդամները պաշտօնի վրայ կը մնան, ընդ-զմադիր կուսակցութեան կողմը մտադիր է կրու մղել ժամանակներն զէմ, որուն մէջ իր անդամներն ոչ մէկը մտած է։

ԲՈՒԼԳԱՐԻՆ ՍԿԱԾ Է ԻՐ չրջանը կատարել Գերմանիա, Աւստրիա, Իտալիա, Ռուսաստան, Տաճկաստան։ Գերմանիոյ մէջ 2 հասակաւորներ և 5 տղայք մեծած են և 100 հոգի մարախոյններ կը զբոհուին։

ԵՐԿԱՍՏԱՆԻՆ ՄԵՋ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ — Լայպցիգէն Տիկին Ռ. որ ժամանակ մը ի վեր քաղաքը պանդոկի մը մէջ կը բնակէր, վերջին շարժումն մէջ իր հայրենիքը մեկնելու պահուն իր պակամները կը յանձնէր կայարանը, բեռներուն մէջ կը գտնուէին

կատակող մարդու մը համարձակութեամբ։ Բանալին զարձուց, բացաւ դուռը և կրկին զոցեց զայն՝ առանց ամենափոքր աղմուկ մը հանելու։

Ոտքին մատերուն վրայ կոխելով յառաջաւա դէպի ննջատնիսակը։

Տեսաւ որ հարկ էր անցնել նախասենեակէ մը, մին մեծ և միւսը փոքր երկու սրահներէ, եթէ չուզէր անցնել ծխաբանէ մը որ ամենէն կարճ ճամբան էր։ Կատարել ամենէն երկու ճամբան ընտրեց՝ իր թէ աւելի շատ ժամանակի ոչտք ունենար իր սրտին բարախոսները հանդարտելու համար։ Լոյս չիկար, բայց ա՛յնքան լաւ կը ծաննար յարկաբաժինը որ ուղղակի յատա՞յ կ'երթար առանց բանի մը զարնուելու և առանց ոտքերուն ձայնը հանելու։ Կարծես օդային ողի մըն էր։ Երբ փոքր սալոնին զրան առջև հասաւ, տեսաւ որ լոյս մը կը վառէր։

Իր ամենախնամակցին գահարկէնները ունից արժողութիւնը 40,000 Փրանք էր։ Երբ տեղը հանելով ծրարները բացաւ Տիկին Ռ. ապուստեմալ տեսաւ որ իր բոլոր գահարկէնները գողցուած էին անմիջապէս ոստիկանութեան իմաց տրուեցաւ։

ԺԱՆՏԱԿԱՆՔ ՌՈՒՍԻԱՅԻՆ ՄԵՋ — Կատարել հիւանդութեան մը հետեւնօք Բեղերապուրի մէջ շատ մեծ յուզում յառա՞յ եկած է։ Կը կարծուի թէ ժամապատի սկզբնաւորութիւն մը արդէն սկսած է ծնունդ տանել հիւանդէ մը, որ բժշկաւ կան խիստ հակողութեան մը ենթարկուած է։

ԲՈՅՈՒՄԱՅԻՆ ՎԵՐՋԻՆԻՆԸ — Կերքուի այն լուրը թէ՛ իր թէ յոյն զորախմբի ստուաւաւ ըլլան սահմանադիրներ վրայ։ Ընդհակառակը կը կարծուի թէ Ալպանական թուրք զորախմբի կեղծանացած ըլլան յունական սահմանադիրներ վրայ։ Կը հերքուի նոյնպէս այն լուրը թէ՛ որպէս թէ ընդհարումներ տեղի ունեցած են սահմանադիրներ վրայ թուրք զինուորներու և յոյն զորախմբի միջև։

ԼՐՏԵՍ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒՄԻՆ — Զինուորական իշխանութիւնը զաղանի պահած է չորս զինուորներու Մարսիլիոյ զինուորական բանտը փոխադրուի։ Ասոնք կը վերադարձնէ ինքնաթիւններով Երրորդ կարգին և լրտեսութեան համար ամբառուանուած են։ Յանցաւորները արտաքին յարաբերութեան զրկուած կը պահուին մայայ Ենի ի վեր և ամէն մէկը առանձին խցիկի մէջ զրուած է։ Պարտաւորապէս զանոնք հարցաքննեց։ Յանցաւորները խոստովանեցան, բայց իրենց գործին առաջին պատասխանատուութեանը իրարու վրայ կը թողուն։ Այս լրտես զինուորականները օտար կառավարութեան մը օգտին Օպիւս ուղարկուելու խիցի գողցած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՐԱԶ

Ուսումն, Սորհուրդը առջի երեկոյ նիստ ունեցած է և զբաղած զպրոցական ինչ ինչ խնդիրներով, ապա ընդունած է երկսեռ վարժարանաց խնամակալութեան մը կազմելու անհրաժեշտութիւնը, այս առթիւ որոշելով որ Սորհուրդին անդամներէն Յ. Հարնց և Ս. Եփրեմ էֆենտիները ընկերակցութեամբ Ստանբուլը Հօր անձամբ գիմնական ընկն ազդեցիկ տիկնիւնը մօտ, հրաւիրելու համար զանոնք որ ստանձնեն վարժարաններու խնամակալութեան պաշտօնը։

— Կրօն, Ժողովը ևս իր վերջին նիստին մէջ յարմար դատած է Պ. Միհրդատ Բէօսէկանը Պալատորի նիկոցեոյ վրայ քահանայ ձեռնադրել տալու և այս մտքը յիշակէն խոստովադիր մը առած է, որով Պ. Բէօսէկան յանձն կ'առնէ Պալատորի եկեղեցոյն վրայ ձեռնադրուելու և հոն պաշտօնավարելու, խոստանալով ճշմոյ պատճառներ պատրուակ ընելով չհետանալ երբէք իր հօտէն և եթէ հակառակ պարագային հետանալու ստիպուի՝ Իզմիրէ կրօն, Ժողովը իրաւունք ունենայ զինք Իզմիրի վիճակին մէջ պաշտօնի չիղուելու։ Աստուած ընդունական ընէ։ Այս խոստովադիրը որ իր տեսակին մէջ ոչ

— Կրօն, միմեջեք, ատիկա ծրագրին մէջ չիկար։

Սկսաւ ինքնիրեն հարցնել թէ տիկին Մարտինի ինչու չէր մարած մոմերը, քանի որ չէր ուզեր իր ամուսինն ճանչցուի։

Կատարել կանգ առած էր՝ մտահոգ։ Մտիկ ըրաւ։

— Թերեւ մեկնած է, խորհեցաւ բուռն ցաւով մը։

Բայց յուսաց որ տիկինը քնացած էր առանց լոյսը մարելու խելք ընելու։

Մատնիւրուն ծայրով քանի մը քայլ յառաջացաւ։

— Եթէ հոն է և եթէ արթննայ, ինչ պիտի լսէ երբ տեսնէ թէ եկողը զերկումը չէ։ Ինչ կուզէ թող լսէ։ Դատ բնական է որ ես հոս գամ, քանի որ Ժիւլիայի ննջանքն ահա է, զերկումուհին է որ սխալ տեղ եկած է։

«ԳԱՇԻՆԻՔ»-Ի ԲԵՐԲՈՅՆԸ [15]

ԱՐՄԵՆ ԶՈՒՍԵՅ

ԴԻՍԱԿԱՌՈՐ ՊԱՐԱՃԱՆԴԵՍԻ
ՏՐԱՄ ՄԸ

ՔՔ.

Հակառակ որ Կատարել քանի մը տարիներէ ի վեր վարժուած էր տարիանքի ուսումնական վտանգաւոր արկածներուն, բուռն յուզում մը զգաց երբ օրիորդ Ժիւլիայի զրան առջև հասաւ։ Ո՛րչափ ալ ծաղրեմք կրնորուն առաքիւնութիւնը, ո՛րչափ ալ անինայ կերպով վատնեմք այն նարնջածաղիկ պսակը որ

11 608 11 61 07 15 11 61 01 11

